

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

PARTEA I

Anul III — Nr. 33

LEGI, DECRETE, HOTĂRÎRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 11 februarie 1991

SUMAR

Nr.	Pagina
LEGI	
15. — Lege pentru soluționarea conflictelor colective de muncă	1—4

LEGI

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

ADUNAREA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

pentru soluționarea conflictelor colective de muncă

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. — Exercițarea dreptului la muncă și revindicarea drepturilor economice și sociale aferente muncii sînt garantate de legile țării și nu pot fi îngrădite.

Art. 2. — (1) Conflictele cu privire la interesele profesionale cu caracter economic și social ale salariaților, organizați sau neorganizați în sindicate, rezultate din desfășurarea raporturilor de muncă dintre unitate, pe de o parte, și salariații acesteia ori majoritatea salariaților ei, pe de altă parte, constituie conflicte colective de muncă și se soluționează potrivit prevederilor prezentei legi.

(2) Conflictele colective de muncă pot avea loc și între conducerea unității și salariații unei subunități sau unui compartiment al acesteia, precum și între conducerea unității și salariații care exercită aceeași meserie sau profesie în respectiva unitate.

Art. 3. — Nu constituie conflicte colective de muncă :

a) litigiile dintre salariați și unitate a căror soluționare este supusă altor reglementări legale decît cele prevăzute în prezenta lege ;

b) revendicările salariaților pentru a căror rezolvare este necesară adoptarea unei legi.

Art. 4. — (1) În conflictele colective de muncă, salariații sînt reprezentați de sindicate.

(2) În cazul în care în unitate nu este constituit un sindicat sau dacă nu toți salariații sînt membri de sindicat, în vederea soluționării conflictului colectiv de muncă, salariații își vor alege reprezentanții lor.

Art. 5. — Salariații pot declara grevă numai în condițiile prevăzute de prezenta lege.

Art. 6. — În sensul prezentei legi, prin *unitate* se înțeleg regiile autonome, societățile comerciale, alte organizații cu scop lucrativ, instituțiile publice, asociațiile de orice fel și organele de stat.

CAPITOLUL II

Concilierea conflictelor colective de muncă

SECȚIUNEA I

Concilierea directă

Art. 7. — (1) În toate cazurile în care într-o unitate există premisele declanșării unui conflict colectiv de muncă, organul sindical sau, în lipsa acestuia, reprezentanții aleși ai salariaților vor sesiza conducerea unității despre această situație.

(2) Sesizarea se va face în scris, cu precizarea revendicărilor salariaților, inclusiv motivarea acestora, precum și a propunerilor de soluționare, iar conducerea unității este obligată să o primească și să o înregistreze.

(3) Cerința prevăzută de alin. 2 se consideră îndeplinită și dacă revendicările salariaților, motivarea acestora și propunerile de soluționare sînt exprimate de sindicat sau de către reprezentanții aleși ai salariaților cu ocazia primirii la conducerea unității și discuțiile purtate au fost consemnate într-un proces-verbal.

Art. 8. — Conducerea unității are obligația de a răspunde în scris organului sindical sau, în lipsa acestuia, reprezentanților salariaților, în termen de 48 de ore de la primirea sesizării, cu precizarea punctului de vedere pentru fiecare dintre revendicările formulate.

Art. 9. — În situația în care unitatea nu a răspuns la toate revendicările formulate sau, deși a răspuns, nu s-a realizat un consens, conflictul colectiv de muncă se consideră declanșat.

SECȚIUNEA II

Concilierea organizată de Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Art. 10. — În cazul în care conflictul colectiv de muncă a fost declanșat în condițiile prevăzute la art. 9, sindicatul sau, după caz, reprezentanții salariaților sesizează Ministerul Muncii și Protecției Sociale, prin organele sale teritoriale — direcțiile de muncă și protecție socială — în vederea continuării concilierii.

Art. 11. — (1) Sesizarea pentru concilierea conflictului colectiv de muncă se formulează în scris și va cuprinde, în mod obligatoriu, cel puțin următoarele mențiuni :

- a) unitatea la care s-a ivit conflictul colectiv de muncă, cu indicarea sediului și numelui conducătorului ;
- b) obiectul conflictului colectiv de muncă și motivarea acestuia ;
- c) dovada îndeplinirii cerințelor prevăzute de art. 7—9 ;
- d) indicarea persoanelor delegate să reprezinte, la conciliere, sindicatul sau, după caz, salariații.

(2) Sesizarea se depune în două exemplare la direcția de muncă și protecție socială în a cărei rază teritorială își are sediul unitatea și trebuie să fie datată și semnată de organul sindical indicat de statut sau, după caz, de reprezentanții salariaților.

Art. 12. — În termen de 24 de ore de la înregistrarea sesizării, Ministerul Muncii și Protecției Sociale desemnează delegatul său pentru participare la concilierea conflictului colectiv de muncă, care are obligația să ia măsuri pentru :

- a) comunicarea sesizării către conducătorul unității în termen de 48 de ore de la desemnarea sa ;
- b) convocarea părților la procedura de conciliere la un termen ce nu poate depăși șapte zile de la înregistrarea sesizării.

Art. 13. — (1) Pentru susținerea intereselor lor la conciliere, sindicatul sau, după caz, salariații aleg o delegație formată din 2—5 persoane, care va fi împuternicită în scris să participe la concilierea organizată de Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Din delegația sindicatului pot face parte și reprezentanți ai federației sau confederației la care sindicatul este afiliat.

(2) În mod excepțional, când natura activității unității o impune, delegatul Ministerului Muncii și Protecției Sociale poate stabili ca la conciliere să participe un număr mai mare de delegați din partea sindicatului sau salariaților.

(3) Poate fi aleasă ca delegat al sindicatului sau, după caz, al salariaților orice persoană salariată a unității de cel puțin trei ani sau de la înființarea acesteia, dacă unitatea nu are trei ani de la înființare, și care a împlinit vârsta de 21 ani, nu a fost condamnată pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 46 și 47 din prezenta lege și nici nu se află în executarea uneia din pedepsele complementare prevăzute de art. 64 din Codul penal.

Art. 14. — Pentru susținerea punctului de vedere al unității, conducătorul acesteia, dacă nu participă personal, va desemna, printr-o împuternicire scrisă, o

delegație de 2—5 membri ai consiliului de administrație care să participe la conciliere.

Art. 15. — (1) Concilierea poate avea loc la sediul Ministerului Muncii și Protecției Sociale ori al direcției de muncă și protecție socială sau într-un loc stabilit de părți.

(2) Procedura de conciliere se încheie în ziua pentru care au fost convocate părțile, în afară de cazul în care ele, de comun acord, hotărăsc continuarea ei.

Art. 16. — (1) La data fixată pentru conciliere, delegatul Ministerului Muncii și Protecției Sociale verifică împuternicirile delegaților părților și stăruie ca aceștia să acționeze pentru a se realiza concilierea.

(2) Susținerile părților și rezultatul dezbaterilor se consemnează într-un proces-verbal, semnat de către părți și de delegatul Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

(3) Procesul-verbal se întocmește în trei exemplare, câte unul pentru delegații sindicatului sau, după caz, ai salariaților, conducerea unității și delegatul Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

Art. 17. — În cazul în care în urma dezbaterilor se ajunge la un acord cu privire la soluționarea conflictului colectiv de muncă, acesta este obligatoriu pe întreaga durată stabilită și pentru toate părțile între care a avut loc conflictul colectiv de muncă.

Art. 18. — În situațiile în care acordul cu privire la soluționarea conflictului colectiv de muncă este numai parțial, în procesul-verbal se vor consemna revendicările asupra cărora s-a realizat acordul și cele rămase nesoluționate, împreună cu punctele de vedere ale fiecărei părți referitoare la acestea din urmă.

Art. 19. — Rezultatele concilierii menționate la art. 17 și 18 vor fi aduse la cunoștința salariaților de cei care au făcut sesizarea pentru efectuarea concilierii.

CAPITOLUL III

Declararea, desfășurarea și încetarea grevei

Art. 20. — (1) Greva constituie o încetare colectivă și voluntară a lucrului. Hotărârea de declarare a grevei se ia de către sindicate, cu acordul a cel puțin jumătate din numărul membrilor. Pentru salariații neorganizați în sindicate, hotărârea de declarare a grevei se ia prin vot secret, cu acordul a cel puțin jumătate din numărul acestora.

(2) Grevele pot fi de avertisment sau propriu-zise.

(3) Greva de avertisment nu poate avea o durată mai mare de 2 ore, dacă se face cu încetarea lucrului, și trebuie, în toate cazurile, să precedă cu cel puțin 48 de ore greva propriu-zisă.

Art. 21. — Greva este organizată și condusă de organul sindical sau, după caz, de reprezentanții salariaților, care vor stabili și durata acesteia.

Art. 22. — Greva poate fi declarată numai dacă, în prealabil, au fost epuizate toate posibilitățile de soluționare a conflictului colectiv de muncă prin procedurile de conciliere prevăzute la art. 7—19 și dacă momentul declanșării a fost adus la cunoștința conducerii unității de către organizatori, cu 48 de ore înainte.

Art. 23. — În situația în care, după declararea grevei, jumătate din membrii de sindicat sau jumătate din salariații care au hotărât declararea grevei renunță la grevă, aceasta trebuie să înceteze.

Art. 24. — (1) Greva poate fi declarată numai pentru apărarea intereselor profesionale cu caracter economic și social ale salariaților.

(2) Greva nu poate urmări realizarea unor scopuri politice.

(3) Este interzisă, de asemenea, greva pentru anularea măsurii desfacerii contractului de muncă de către unitate, încadrarea în unități sau schimbarea din funcție a unei persoane.

Art. 25. — Nu pot fi declarate greve pentru obținerea modificării clauzelor contractului colectiv de muncă, a unui acord realizat anterior sau a unei hotărâri definitive a comisiei de arbitraj, pronunțate conform art. 43, prin care s-a soluționat un conflict colectiv de muncă, pe toată durata de aplicare a acestora.

Art. 26. — (1) Participarea la grevă este liberă. Nimeni nu poate fi constrâns să participe la grevă sau să refuze să participe.

(2) Salariații care nu participă la grevă își pot continua activitatea, dacă aceasta este posibil.

(3) Salariații aflați în grevă trebuie să se abțină de la orice acțiune de natură să împiedice continuarea activității de către cei care nu participă la grevă.

(4) Nu se consideră acțiune de natură să împiedice activitatea faptul că din cauza grevei a încetat întregul proces de producție din unitate.

Art. 27. — Organizatorii grevei, împreună cu conducerea unității, au obligația ca pe durata acesteia să protejeze bunurile unității și să asigure funcționarea continuă a utilajelor și instalațiilor a căror oprire ar putea constitui un pericol pentru viața sau sănătatea oamenilor ori ar putea cauza pagube ireparabile.

Art. 28. — Pe durata grevei, conducerea unității nu poate fi împiedicată să-și desfășoare activitatea de salariații aflați în grevă sau de organizatorii acesteia.

Art. 29. — (1) Participarea la grevă sau organizarea acesteia, cu respectarea dispozițiilor prezentei legi, nu reprezintă o încălcare a obligațiilor de serviciu ale salariaților și nu poate avea consecințe negative pentru greviști sau organizatori.

(2) Dispozițiile alin. 1 nu se aplică dacă greva este suspendată sau este declarată ilegală, potrivit art. 30 sau, după caz, art. 35 alin. 1 lit. b).

(3) Pe durata grevei, salariații își mențin toate drepturile ce decurg din raportul de muncă, cu excepția dreptului la salariu și la sporuri de salariu.

Art. 30. — Curtea Supremă de Justiție, la sesizarea conducerilor unităților în care s-a declanșat un conflict colectiv de muncă, poate suspenda pe un termen de cel mult 90 de zile începerea sau continuarea grevei, dacă prin aceasta ar fi afectate interese majore pentru economia națională sau interese de ordin umanitar.

Art. 31. — (1) Sesizările adresate Curții Supreme de Justiție se soluționează în termen de 7 zile de la înregistrarea lor.

(2) Hotărârile pronunțate sînt definitive.

Art. 32. — (1) În timpul grevei, organizatorii continuă negocierile cu conducerea unității în vederea satisfacerii revendicărilor care au constituit motivele încetării colective a lucrului.

(2) În cazul în care organizatorii grevei și conducerea unității ajung la un acord, greva încetează.

(3) Refuzul organizatorilor grevei de a îndeplini obligația prevăzută la alin. 1 atrage răspunderea patrimonială a acestora pentru pagubele cauzate unității.

Art. 33. — Conducătorul unității, cînd apreciază că greva a fost declarată ori se continuă fără respectarea legii, se poate adresa judecătoriei în raza căreia își are sediul unitatea, cu o cerere pentru constatarea neîndeplinirii condițiilor prevăzute de prezenta lege pentru declanșarea sau continuarea grevei.

Art. 34. — Judecătoria fixează termen pentru soluționarea cererii, care nu poate fi mai mare de trei zile de la sesizare, și dispune citarea părților.

Art. 35. — (1) Judecătoria examinează cererea și pronunță, de urgență, o hotărîre prin care, după caz :

a) respinge cererea unității ;

b) admite cererea unității și dispune încetarea grevei ca fiind ilegală.

(2) Împotriva hotărîrii judecătoriei se poate declara recurs la tribunalul județean sau, după caz, al municipiului București, în termen de trei zile de la pronunțare.

Art. 36. — (1) Judecătoria și tribunalul județean sau al municipiului București soluționează cererea sau, după caz, recursul în complet format potrivit legii pentru judecarea litigiilor individuale de muncă.

(2) Judecarea conflictelor colective de muncă se face potrivit Codului de procedură civilă, în măsura în care prin prezenta lege nu se dispune altfel.

(3) În cazul în care dispun încetarea grevei ca fiind ilegală, instanțele vor decide obligarea celor vinovați la despăgubirile cerute de unitate pentru pagubele ce i-au fost pricinuite.

Art. 37. — Toate actele de procedură întocmite potrivit dispozițiilor prezentei legi sînt scutite de taxă de timbru.

Art. 38. — (1) În situația în care greva s-a derulat pe o durată de 20 de zile fără ca părțile implicate să fi ajuns la o înțelegere și dacă continuarea grevei ar fi de natură să afecteze interesele economiei naționale sau interese de ordin umanitar, Ministerul Muncii și Protecției Sociale poate solicita soluționarea conflictului colectiv de muncă de către o comisie de arbitraj.

(2) Inițiativa Ministerului Muncii și Protecției Sociale se comunică în scris părților din conflictul colectiv de muncă. La data comunicării se suspendă continuarea grevei.

Art. 39. — (1) Comisia de arbitraj se compune din trei arbitri.

(2) Lista persoanelor care pot fi desemnate ca arbitri se stabilește o dată pe an de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, dintre specialiștii în domeniul economic, tehnic, juridic și alte profesii, cu consultarea sindicatelor și a Camerei de Comerț și Industrie.

Art. 40. — În raport de obiectul conflictului colectiv de muncă, arbitrii se desemnează după cum urmează :

— un arbitru stabilit de conducerea unității ;

— un arbitru stabilit de sindicat sau, după caz, de reprezentanții salariaților ;

— un arbitru stabilit de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Art. 41. — Comisia de arbitraj își desfășoară activitatea de soluționare a conflictului colectiv de muncă la sediul Ministerului Muncii și Protecției Sociale sau, după caz, la sediul direcției de muncă și protecție socială.

Art. 42. — După stabilirea comisiei de arbitraj, părțile sînt obligate să depună la aceasta întreaga documentație privind conflictul colectiv de muncă și susținerile lor.

Art. 43. — (1) În termen de trei zile de la primirea documentației prevăzute la art. 42, comisia de arbitraj are obligația să convoace părțile și să examineze, împreună cu acestea, conflictul colectiv de muncă, pe baza dispozițiilor legii și a prevederilor contractelor colective de muncă aplicabile.

(2) Comisia de arbitraj se pronunță printr-o hotărîre definitivă, în termen de 24 de ore de la încheierea dezbaterilor.

(3) Hotărîrea se comunică părţilor în termen de 24 de ore de la pronunţare.

(4) Prin hotărîrea comisiei de arbitraj conflictul colectiv de muncă încetează.

Art. 44. — Pentru activitatea desfăşurată în soluţionarea unui conflict colectiv de muncă, membrii comisiei de arbitraj primesc un onorariu care se stabileşte şi se plăteşte de către părţile în litigiu în mod egal. În situaţia în care nu se realizează acordul părţilor cu privire la cuantumul onorariului, acesta se stabileşte de Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale, ţinând seama şi de propunerile părţilor.

CAPITOLUL IV

Dispoziţii finale

Art. 45. — (1) Nu pot declara grevă :

a) salariaţii care deţin funcţii de specialitate în aparatul Parlamentului, Guvernului, ministerelor, al altor organe centrale ale administraţiei de stat, prefecturilor şi primăriilor, funcţii de procuror sau judecător, personalul Ministerului Apărării Naţionale, Ministerului de Interne şi al unităţilor din subordinea acestor ministere, precum şi personalul militarizat din unităţile aflate în subordinea Ministerului Justiţiei ;

b) salariaţii din unităţile sistemului energetic naţional, din serviciile operative de la reactoarele nucleare, din unităţile cu foc continuu care, prin oprire, prezintă pericol de explozie, precum şi cei din unităţile care execută producţie pentru nevoile de apărare a ţării.

(2) În situaţia existenţei unui conflict de muncă între unitate şi salariaţii prevăzuţi la alin. 1 lit. b) ori personalul civil din unităţile subordonate Ministerului Apărării Naţionale şi Ministerului de Interne, organul sindical sau, după caz, reprezentanţii salariaţilor vor rezolva revendicările prin conciliere directă şi cu participarea delegatului Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale.

(3) Personalul din transporturile aeriene, navale, terestre de orice fel, de la plecarea şi pînă la întoarcerea în ţară, nu poate declara grevă. Personalul imbarcat pe navele marinei comerciale sub pavilion românesc poate declara grevă numai cu respectarea normelor stabilite prin convenţii internaţionale ratificate de statul român.

(4) În unităţile sanitare, farmaceutice, de învăţămînt, telecomunicaţii, ale radioteleviziunii, în unităţile de transporturi pe căile ferate, inclusiv cele de reparat material rulant, în unităţile de transporturi fluviale, în unităţile de aviaţie civilă şi cele de stat care asigură transportul în comun şi salubritatea localităţilor, precum şi aprovizionarea populaţiei cu pîine, lapte, carne, gaze, energie electrică, căldură şi apă, greva este permisă cu condiţia ca organizatorii să asigure serviciile esenţiale, dar nu mai puţin de 1/3 din activitatea normală.

Art. 46. — (1) Fapta persoanei care prin ameninţări ori violenţe împiedică sau obligă un salariat sau un grup de salariaţi să participe la grevă sau să muncească în timpul grevei, constituie infracţiune şi se pedepseşte cu închisoare de la 3 la 6 luni sau cu amendă de la 2.000 lei la 7.000 lei, dacă fapta nu întruneşte elementele unei alte infracţiuni pentru care legea penală prevede o pedeapsă mai gravă.

(2) Tentativa se pedepseşte.

Art. 47. — Declaraţia grevei de către organizatori cu nesocotirea interdicţiilor şi condiţiilor prevăzute la art. 24 alin. 2 sau la art. 45 alin. 1, 3 şi 4 constituie infracţiune şi se pedepseşte cu închisoare de la 3 la 6 luni sau cu amendă de la 2.000 lei la 7.000 lei, dacă fapta nu întruneşte elementele unei infracţiuni pentru care legea penală prevede o pedeapsă mai gravă.

Art. 48. — Participarea salariaţilor la grevă nu înlătură răspunderea lor materială, contravenţională, civilă sau penală, după caz, dacă faptele săvîrşite în timpul grevei atrag, potrivit legii, această răspundere.

Această lege a fost adoptată de Senat în şedinţa din 7 februarie 1991.

PREŞEDINTELE SENATULUI

academician **ALEXANDRU BÎRLĂDEANU**

Această lege a fost adoptată de Adunarea Deputaţilor în şedinţa din 11 februarie 1991.

PREŞEDINTELE ADUNĂRII DEPUTAŢILOR

MARŢIAN DAN

În temeiul art. 82 lit. m) din Decretul-lege nr. 92/1990 pentru alegerea parlamentului şi a Preşedintelui României,

promulgăm Legea pentru soluţionarea conflictelor colective de muncă şi dispunem publicarea sa în Monitorul Oficial al României.

PREŞEDINTELE ROMÂNIEI

ION ILIESCU

Bucureşti, 11 februarie 1991.

Nr. 15.

EDITOR : PARLAMENTUL ROMÂNIEI — ADUNAREA DEPUTAŢILOR

Adresa pentru publicitate : Combinatul poligrafic Bucureşti — Biroul de publicitate şi difuzare pentru Monitorul Oficial, Bucureşti, str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 11.77.02.

Tiparul : Combinatul poligrafic Bucureşti — Atelierul „Monitorul Oficial”. Bucureşti, str. Jiului nr. 163, telefon 68.55.58.

Preţul 2 lei

40.816

Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 33/1991, conţine 4 pagini.